

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: R. Berdilo)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Secrieru, V. Mihaila, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dinu Gîndac,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dinu Gîndac
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării
dreptului la efectuarea urmăririi penale în termen rezonabil, recuperarea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 ianuarie 2020, Dinu Gîndac a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală
a RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la efectuarea urmăririi penale în
termen rezonabil, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 16 ianuarie 2018, a depus o plângere la
INI privind acțiunile infracționale ale cet. Nicolae Borș, exprimate prin dobândirea
sumei de 10 915 euro, echivalentul a 217 420 de lei prin înșelăciune, iar după mai
multe adresări, plângerea a fost expediată Inspectoratului de poliție Buiucani al DP
mun. Chișinău, specificând că examinarea cazului a fost tergiversată până la 19
martie 2018, dată la care, materialele au fost transmise organului de urmărire
penală pentru examinare în baza art. 274 Cod de procedură penală.

A susținut că la 30 martie 2018, organul de urmărire penală ilegal a propus
procurorului de a nu începe urmărirea penală, iar la 18 aprilie 2018, Procuratura
mun. Chișinău, Oficiul Buiucani a pornit urmărirea în baza art. 190 alin. (4) Cod
penal, atribuindu-i calitatea de parte vătămată, fiind audiat fără a-i înmâna
informația cu privire la drepturile și obligațiile părții vătămate.

Totodată, reclamantul a indicat că la 8 august 2018 a depus o cerere privind
efectuarea unui control fiscal, însă ofițerul de urmărire penală neîntemeiat a respins
cererea, iar la 27 septembrie 2018, a solicitat efectuarea în continuare a urmăririi
penale pe cauza penală nr. 2018030649 de către un alt organ de urmărire penală
din mun. Chișinău.

A precizat că la 14 decembrie 2018, a recepționat ordonanța din 9 octombrie
2018, prin care s-a dispus accelerarea urmăririi penale, iar până la moment nu a

primit nici o înștiințare despre cauza dată, specificând că urmărirea penală este efectuată imparțial și tendențios.

De altfel, la 20 martie 2019, reclamantul a înaintat o cerere către procurorul Precup Daniel, prin care a solicitat efectuarea unor acțiuni de urmărire penală și repararea prejudiciului material și moral, însă careva acțiuni nu au fost întreprinse, specificând că prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a dispus accelerarea urmăririi penale în cauza cu nr. 2018030649 fiind constatat faptul că urmărirea penală este efectuată cu depășirea termenului rezonabil.

A mai indicat că judecătorul de instrucție a solicitat la 5 septembrie 2019, opinia Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani pe marginea faptelor invocate, iar nota informativă a fost prezentată la 19 noiembrie 2019, peste 3 luni, specificând că prin răspunsul Inspecției Procurorilor nr. 35-8/16i-840 din data de 4 decembrie 2019 a fost informat că tergiversarea neîntemeiată a urmăririi penale poate servi temei pentru tragerea procurorului la răspundere disciplinară, iar acțiunile procurorului Precup Daniel urmează a fi apreciate conform art. 38 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură ca îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

A precizat că prin ordinul Procurorului General interimar nr. 1781-p din 27 noiembrie 2019, Precup Daniel a fost eliberat din funcția de procuror în Procuratura mun. Chișinău în legătură cu decesul, iar sancțiunea disciplinară potrivit art. 41 alin. (1) din Legea cu privire la Procuratură se aplică procurorilor în funcție, specificând că la data de 11 decembrie 2019 a înaintat o cerere către Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, prin care a solicitat să instituie controlul asupra cauzei penale nominalizate, cu formularea indicațiilor în scris pentru a urgenta urmărirea penală sau transmiterea cauzei altei procuraturi pentru conducerea în continuare a urmăririi penale.

Astfel, prin răspunsul nr. 22-11874 din 25 decembrie 2019, procurorul Dorin Vozian la informat că prin ordonanța procurorului conducător al urmăririi penale, a fost dispusă retragerea cauzei penale nr. 2018030649 din gestiunea ofițerului de urmărire penală al Secției urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, Vladimir Josan, cauza penală fiind transmisă șefului Secției de Urmărire Penală a Inspectoratului de Poliție Buiucani, pentru repartizarea cauzei altui ofițer de urmărire penală.

A indicat că prin răspunsul DGUP din 10 ianuarie 2020, a fost informat despre faptul că în perioada lunii noiembrie 2018 - decembrie 2019, procesul penal în cauză s-a aflat la procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Daniel Precup, fapt ce denotă în mod repetat că, de către procuror a fost tergiversată neîntemeiat urmărirea penală, fără a fi efectuate careva acțiuni de urmărire penală.

La fel, a invocat prevederile art. 1, 2 a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, specificând că Nicolae Borș i-a comunicat că are prieteni în organele de drept și că nu va fi atras la răspundere pentru acțiunile comise.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului la efectuarea urmăririi penale în termen rezonabil pe cauza penală nr. 2018030649, repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată depusă de Dinu Gîndac împotriva Ministerului Justiției al

RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la efectuarea urmăririi penale în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 16 iunie 2020, Dinu Gîndac a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 28 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Dinu Gîndac și s-a menținut hotărârea din 28 mai 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dinu Gîndac împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la efectuarea urmăririi penale în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 2 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, Colegiul a considerat că prima instanță just și legal a punctat că reclamantul/ apelant Dinu Gîndac nu are statut de acuzat în cauza penală nr. 2018030649, deoarece prin ordonanțele din 11 mai 2018, ultimul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă pe cauza penală nominalizată.

Subsidiar, Colegiul a remarcat că, deși, apelantul a invocat că, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 16 iunie 2020 a fost admisă cererea sa, cu obligarea organului de urmărire penală și procurorului de a întreprinde în termeni proximi acțiunile care se impun întru adoptarea în conformitate cu art. 291 Cod de procedură penală, în cauza penală nr. 2018030649 a unei soluții procesuale întemeiate, nu indică asupra pretinsului drept încălcat la efectuarea urmăririi penale în termen rezonabil.

În acest sens, instanța de apel a specificat că în conformitate cu art. 16 Cod de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Totodată, Colegiul a reținut prevederile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, notând că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că în materia pretinselor violări a duratei procedurilor penale, victimele, persoanele care au înaintat o sesizare, martorii și alte persoane participante la proces în afară de acuzat (bănuț, învinuit, inculpat) nu pot pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, adică art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale poate fi invocat numai de persoana căreia i s-a înaintat acuzație.

Cu alte cuvinte, articolul 6 § 1 din Convenție sub aspectul său penal, poate fi invocat numai de persoana căreia i s-a înaintat o acuzație. O excepție, în această categorie de dosare, constituie situația când victima unei infracțiuni pretinde durată nerezonabilă a procedurilor penale în legătură cu imposibilitatea soluționării aspectului civil, și anume examinarea excesiv de lungă a acțiunii sale civile în cadrul procedurilor penale.

În finalitatea celor relatate, Colegiul a considerat nefondate argumentele invocate în apel, or acestea poartă un caracter declarativ și formal, constituie o reproducere a circumstanțelor constatate în ședința de judecată, nefiind temei de casare a hotărârii contestate.

La 5 februarie 2021, Dinu Gîndac a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 27 octombrie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 27 noiembrie 2020 (f.d. 209, Vol. I), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 5 februarie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 12 martie 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 17, Vol. II).

Astfel, la 29 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a RM a depus referință, prin care a solicitat respingerea ca inadmisibilă a recursului declarat.

Examinând temeiurile recursului declarat de Dinu Gîndac, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Dinu Gîndac, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Dinu Gîndac, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Dinu Gîndac, împotriva deciziei din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat